

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer 104.Mozambique.806	Kontor Amb. Maputo	21. november 2005
-------	-------------------------------------	-----------------------	-------------------

- a. Udenrigsministeriet anmoder i nærværende skrivelse om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2005 afgives tilsagn på 180 mio. kr. i støtte til et miljøprogram i Mozambique.

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til det beløb, som allerede er bevilget på finansloven til udviklingslandene.

- b. *Baggrund*

Mozambiques bruttonationalindkomst pr. indbygger er for 2004 beregnet til USD 250. Realvæksten i BNP pr. indbygger udgjorde 5,9 pct. i 2004, og den gennemsnitlige årlige realvækst var 6,9 pct. for perioden 1997-2004. Indbyggertallet skønnedes i 2003 at være 18,8 mio., og den årlige befolkningstilvækst for perioden 1990-2003 var i gennemsnit 2,9 pct. Den langfristede offentlige udlandsgæld opgjordes i 2003 til USD 3 mia. Mozambique er af henholdsvis Verdensbanken og FN klassificeret som tilhørende gruppen af lavt forgældede lande og gruppen af mindst udviklede lande.

Den høje økonomiske vækst har medvirket til stigende miljøproblemer med bl.a. øget indvandring til byerne. I 2004 boede 30 pct. af befolkningen i byerne, og det forventes, at tallet vil stige til 50 pct. inden 2025. Der er mangel på adgang til vand og sanitet, ligesom den mangelfulde indsamling af affald udgør et stadigt voksende problem. Værdifulde kyst- og naturressourcer overudnyttes hyppigt på bekostning af de ringest stillede befolkningsgrupper, der ofte mangler formelle rettigheder til jord og ressourcer.

Mozambiques strategi for fattigdomsbekæmpelse har på basis af en høj økonomisk vækst været medvirkende til en reduktion i den absolutte fattigdom fra 69 pct. i 1997 til 54 pct. i 2004. Strategien peger på en række tiltag til forbedringer indenfor miljø og sundhed. Det forventes, at miljøplanlægning og lovgivning videreudvikles, at institutioner med ansvar for miljø styrkes, og at naturressourcerne anvendes bæredygtigt til gavn for den økonomiske vækst og bekæmpelse af fattigdommen. Endvidere er der behov for at udbygge infrastruktur som vand, sanitet og affaldshåndtering.

Centrale elementer i reformen af den offentlige sektor er restrukturering af ministerier, en lønreform, introduktion af et nyt regnskabs- og budgetsystem samt decentraliseret forvaltning af bl.a. miljø.

Miljøområdet har været en fast bestanddel af Danmarks samarbejde med Mozambique siden 1996. Hidtil har bistanden bestået af en række mindre projekter. I det foreliggende program samles aktiviteterne i fem komponenter indenfor tre tematiske områder i overensstemmelse med regeringens politik og planer.

Programbeskrivelse

Programmets overordnede formål er at styrke miljøforvaltningen nationalt og regionalt samt at bistå myndigheder og civilsamfund med gennemførelsen af en miljømæssig bæredygtig udvikling af Mozambiques by-, kyst- og naturområder for dermed at sikre konkrete forbedringer i levevilkårene for den fattigste del af befolkningen. Dette vil ske ved:

- at styrke kapaciteten i Miljøministeriet på nationalt og regionalt niveau med særlig fokus på gennemførelse og håndhævelse af lovgivningen, forbedring af administrationens effektivitet og udvikling af et informationssystem for miljødata,
- at styrke forvaltningen i udvalgte kommuner og implementering af konkrete forbedringer af miljø og sundhed for den fattigste del af bybefolkningen bl.a. gennem rehabilitering af vandforsyning, udbygning af affaldsindsamling og forbedret sanitet i syv byer. Endvidere vil der ydes støtte til gennemførelse af en miljøstrategi for hovedstadsregionen med fokus på byplanlægning, sanitære forbedringer og affaldsindsamling,
- at styrke enkelte provinsers og distrikters kapacitet til udvikling og gennemførelse af miljøløsninger, der medvirker til et positivt samspil mellem økonomisk udvikling, fattigdomsafhjælpning og beskyttelse af kyst- og naturfredningsområder. Programmet vil konkret yde støtte til gennemførelse af indsatser, der tager sigte på denne type problemer omkring Gorongosa nationalpark og langs kystområderne i Inhambane og Gaza provinserne.

En væsentlig del af bistanden vil blive stillet til rådighed for projekter, der udover miljøforbedringer har en udviklings- og demonstrationsværdi.

Finansieringen af aktiviteter kanaliseres indledningsvis direkte til de enkelte institutioner. Ved indførelsen af det nye regnskabs- og budgetsystem i 2007, vil programmets midler blive kanaliseret gennem det mozambikanske finansministerium og videre til institutionerne. En særlig enhed vil blive oprettet for at støtte denne proces. Programmet vil, indtil tilstrækkelig kapacitet er opbygget hos de involverede forvaltninger, have særskilt revision og regnskabsaflæggelse.

Forvaltningen af programmet ligger hos de enkelte myndigheder med støtte af rådgivere og kortvarige konsulenttydelser. For at sikre overordnet koordi-

nering mellem de enkelte komponenter nedsættes en programstyringskomité ledet af det mozambikanske miljøministerium.

Budget

Det samlede budget andrager 180 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Komponent 1. Institutionel støtte til Miljøministeriet	30,9 mio. kr.
Komponent 2. Bymiljø i syv byer	57,0 mio. kr.
Komponent 3. Bymiljø i Stormaputo	16,0 mio. kr.
Komponent 4. Naturressourceforvaltning	23,8 mio. kr.
Komponent 5. Kystforvaltning	21,2 mio. kr.
Regnskabs- og budgetstyringsstøtte.....	9,3 mio. kr.
Reviews	6,5 mio. kr.
Uallokerede midler	14,0 mio. kr.
<u>Budgetmargin.....</u>	<u>1,3 mio. kr.</u>
<u>I alt</u>	<u>180,0 mio. kr.</u>

Tilsagnet vil blive afholdt med 180 mio. kr. under § 06.34.01.20. Bilaterale miljøindsatser.

Væsentlige risikoelementer

Reformen af den offentlige sektor, herunder reorganisering af fagministerierne og decentralisering, kan få betydning for fordeling af ansvar på miljøområdet og kan nødvendiggøre tilpasning af programmet.

Det er endnu uklart, hvor omfattende og hurtigt regeringen vil implementere decentraliseringen, og om udvikling af kommuner får samme vægt som den decentrale statsforvaltning på provins- og distriktsniveau. Dette kan få betydning for den hastighed, hvormed programmet kan gennemføres.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en bilateral rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2005 afgives tilsagn på 180 mio. kr. i støtte til et miljøprogram i Mozambique.

Tilsagnet vil blive afholdt af det beløb, som på finansloven 2005 stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.34.01. Særlig miljøbistand i udviklingslande.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.